

บทที่ 8

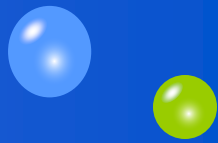
ระบบชำระเงินพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

1. องค์ประกอบของระบบชำระเงิน

- ♦ การชำระเงินในระบบ E-Commerce ประกอบด้วย
 1. ระบบตะกร้า (Shopping Cart)
 2. ระบบการชำระเงิน (Payment System)

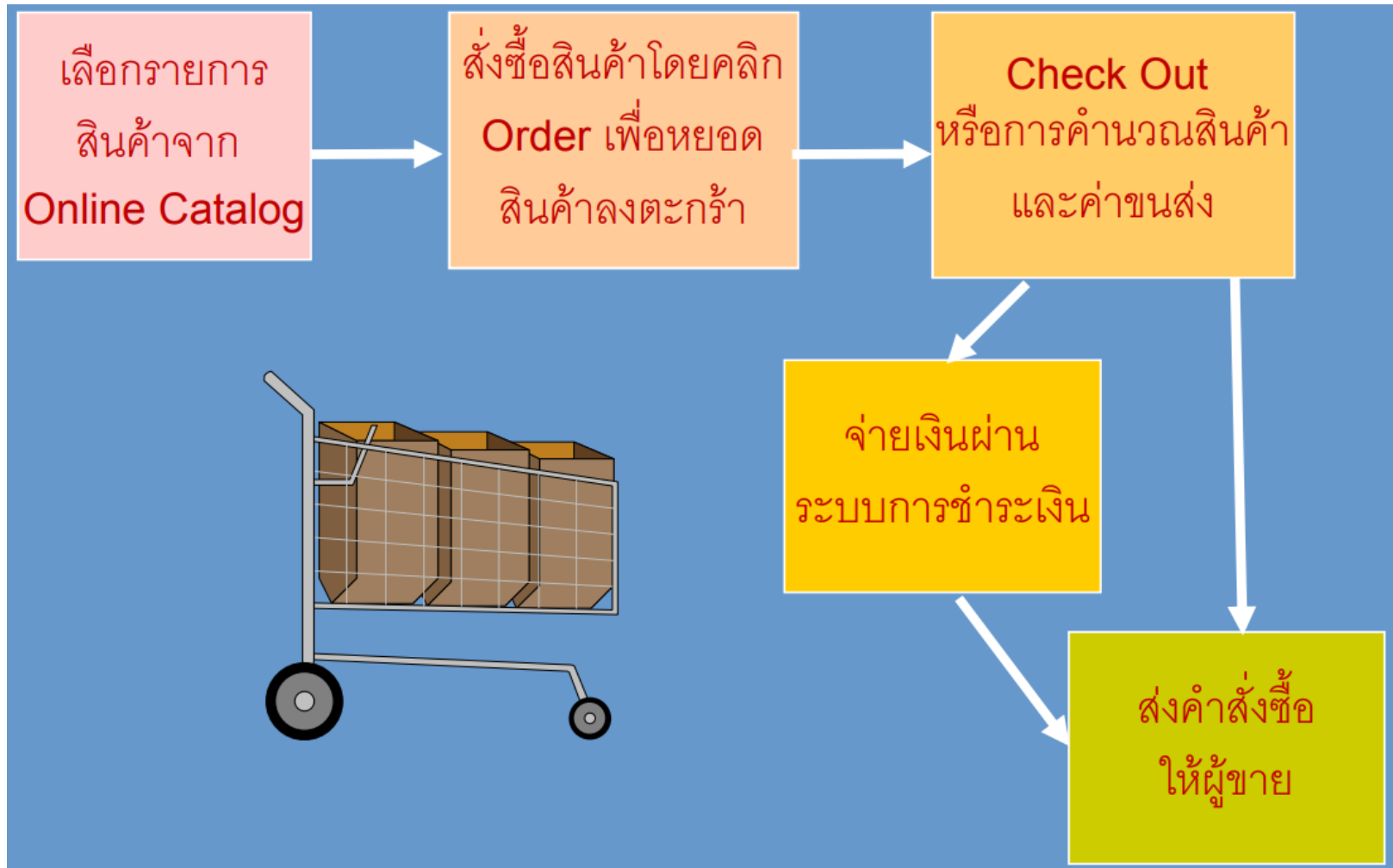
1.1 ระบบตะกร้า (Shopping Cart)

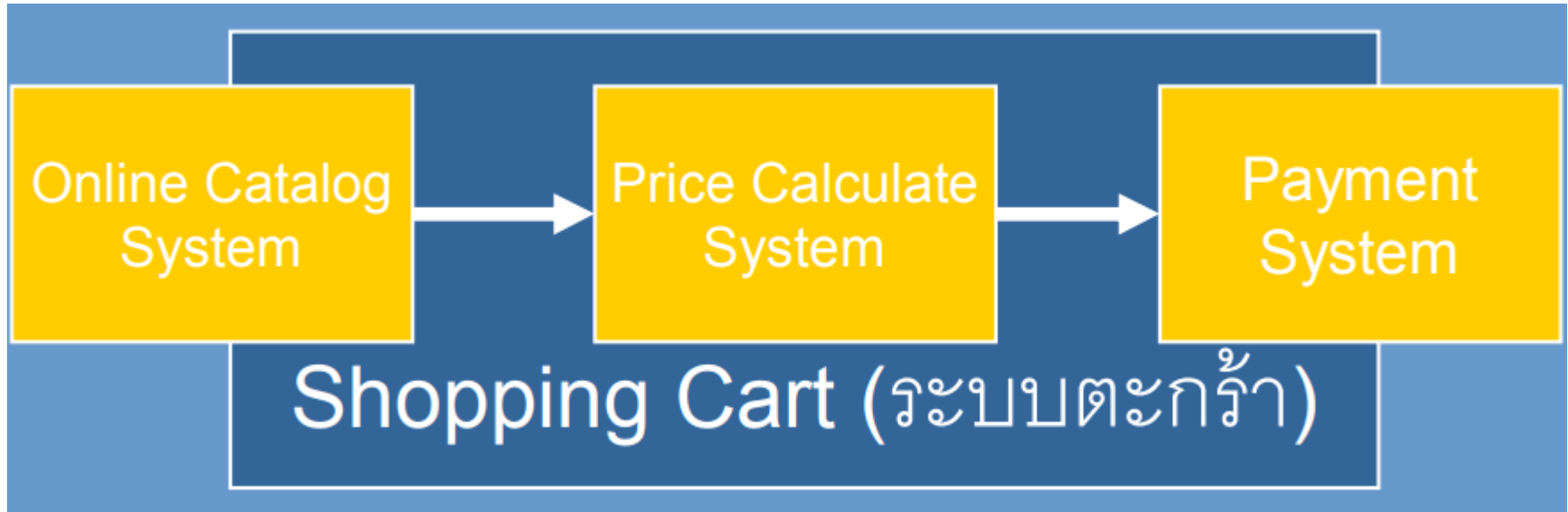
- ♦ เป็นซอฟต์แวร์ทำหน้าที่เป็นตะกร้าใส่สินค้าระหว่างการเลือกสินค้าบนเว็บไซต์
- ♦ ใช้เก็บข้อมูลต่างๆ ของสินค้าที่ถูกเลือกไว้ เช่น รหัสสินค้า ราคา และจำนวน
- ♦ ลูกค้าสามารถตรวจสอบดูรายการสินค้า เพิ่ม สินค้าใหม่ ย้ายสินค้าเดิมออก หรือเปลี่ยนแปลงจำนวนสินค้าได้ตลอด ตราบใดที่ยังไม่เข้าสู่ระบบชำระเงิน

1.1.1 ลักษณะการใช้งานตะกร้าสินค้า

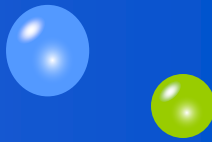

1.1.2 องค์ประกอบของระบบตะกร้า

- ◆ ตะกร้าสินค้าทำหน้าที่รับคำสั่งซื้อจาก Online Catalog
- ◆ นำมาคำนวณราคาสินค้า รวมค่าขนส่ง
- ◆ แล้วส่งต่อไปยังระบบการชำระเงิน

2. ระบบชำระเงิน

- ◆ ฟังก์ชันการทำงานที่จัดการในเรื่องของการชำระเงินสินค้า
- ◆ วิธีชำระเงิน ได้แก่
 - แบบ Offline
 - แบบ Online

2.1 องค์ประกอบหลักของระบบการชำระเงิน

1. ลูกค้า
2. ร้านค้า
3. ธนาคาร หรือ สถาบันทางการเงิน
4. ผู้กำหนดกฎระเบียบปฏิบัติมาตรฐาน
5. เครือข่ายธนาคาร

2.2 สื่อและช่องทางการชำระเงิน

1) แบบ Offline

- โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร
- ชำระเงินเมื่อได้รับสินค้า
- ชำระเงินทางไปรษณีย์

2) แบบ Online

- E-payment
 - บัตรเอทีเอ็ม
 - บัตรเดบิต
 - บัตรเครดิต
 - เงินสดอิเล็กทรอนิกส์

2.3.1 แบบ Offline

- ♦ การชำระเงินโดยผู้ซื้อ มิได้ชำระเงินผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในทันที ได้แก่
 1. ชำระเงินปลายทาง (เมื่อได้รับสินค้า)
 2. ชำระเงินทางไปรษณีย์

1. การชำระเงินปลายทาง

- ♦ เป็นช่องทางที่มีความน่าเชื่อถือและมีการเลือกใช้มากที่สุดเพราะจะชำระเงินเมื่อได้รับสิ่งของแล้ว
- ♦ บริษัทที่ให้บริการการชำระเงินปลายทาง เช่น
 - Kerry Express
 - Ninja
 - Lalamove
 - Thai Post office เป็นต้น

2. ขำระผ่านระบบไปรษณียัแบบ Offline

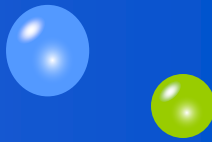
- ◆ ระบบโอนเงินผ่านที่ทำการไปรษณียั
 - หนาณัติ
 - บุคคลธรรมดาวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท
 - ธุรกิจวงเงินไม่เกิน 9,000,000 บาท
 - หนาณัติธรรมดา
 - รับส่งเงินถึงผู้รับภายในประเทศ ถึงผู้รับ 1-3 วัน
 - ต่างประเทศถึงผู้รับ ประมาณ 1-2 สัปดาห์
 - เอกสารการสั่งจ่ายเงินถูกส่งทางไปรษณียัลงทะเบียน
 - ไปรษณียัหนาณัติด่วนพิเศษ (EMS Money Order)
 - บริการส่งเงินถึงผู้รับภายในประเทศ ใช้เวลา 1 วัน

2. ชำระผ่านระบบไปรษณีย์แบบ Offline

- ตัวแลกเงินไปรษณีย์
 - ชื่อตัวในรูปแบบของไปรษณีย์
- ไปรษณีย์เก็บเงินปลายทาง (พ.ก.ง.)
 - บริการพัสดุ/ไปรษณีย์ เก็บเงินจากผู้รับปลายทาง
- เพย์แอกโพสท์ (PAY AT POST)
 - บริการรับชำระค่าใช้จ่าต่างๆ ผ่านที่ทำการไปรษณีย์
 - เป็นบริการผ่านระบบออนไลน์ (www.payapost.com)

2.3.2 แบบ Online

- ♦ การชำระค่าสินค้าและบริการหรือโอนเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- ♦ รูปแบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Payment หรือ e-Payment

2.3.2.1 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)

- ♦ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
 - หรือ Electronic Payment หรือ e-Payment
 - หมายถึง การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic payment หรือ e-Payment ก็คือ การชำระเงินด้วยวิธีการที่มีการนำกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้

บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

บัตรเอทีเอ็ม

บัตรเดบิต

e-Money

บริการ e-Payments

บัตรเครดิต

Mobile payment

Internet payment

รายชื่อผู้ให้บริการ e-Payment ที่ได้รับอนุญาต

- ♦ รายชื่อผู้ให้บริการและธุรกิจบริการที่ได้รับอนุญาต จะขึ้นทะเบียนเว็บไซต์ รพท.

ตัวอย่าง
Bank

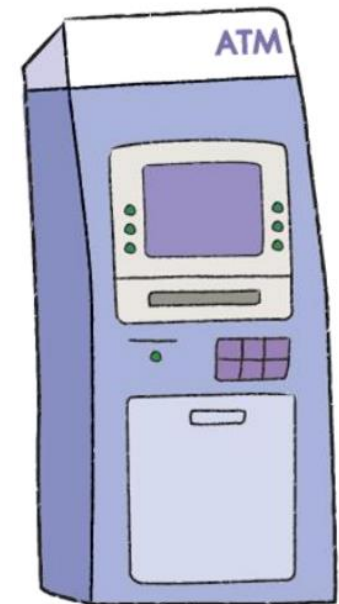

ตัวอย่าง
Non-Bank

1. บัตรเอทีเอ็ม (ATM Card)

- ♦ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผูกกับบัญชีเงินฝากที่ออกโดยธนาคาร
- ♦ ใช้ทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น ฝาก ถอน โอน ชำระเงิน สอบถามยอดในบัญชี ผ่านเครื่องทำรายการอัตโนมัติ เช่น ATM CDM
- ♦ ธุรกรรมจะมีผลกับยอดเงินในบัญชีเงินฝากทันที (pay now)

2. บัตรเดบิต (Debit Card)

- ♦ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผูกกับบัญชีเงินฝากที่ออกโดยธนาคาร
- ♦ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับบัตร ATM และเพิ่มความสามารถในการซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ณ จุดขายและทางออนไลน์ได้

2. บัตรเดบิต (Debit Card)

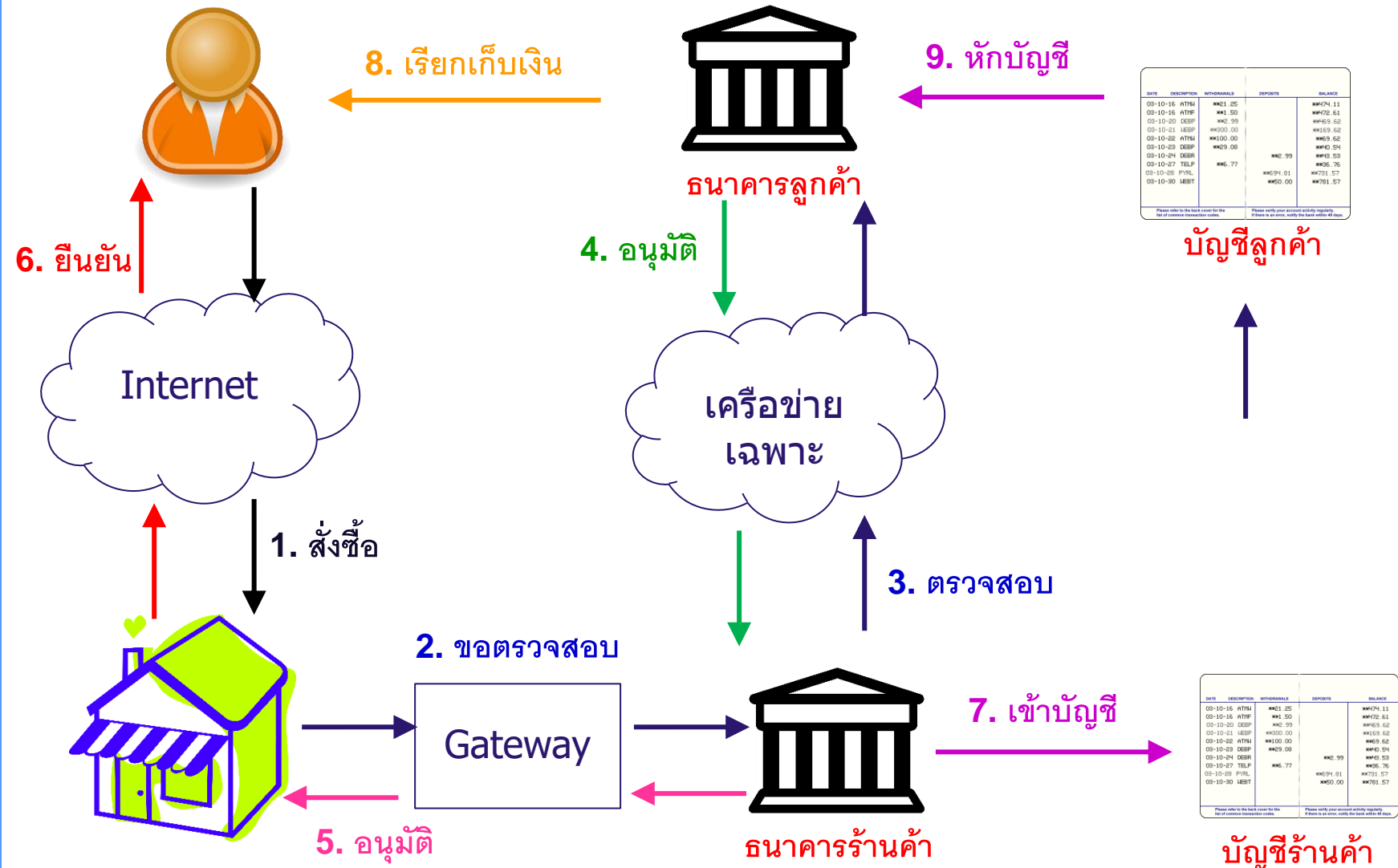
- ◆ ผู้ใช้บัตรจะต้องมีบัญชีเงินฝากจากธนาคารก่อน
- ◆ เมื่อต้องการใช้เงิน ผู้ถือบัตรเดบิตสามารถถอนเงินจากเครื่อง ATM โดยใช้บัตรของตนเช่นเดียวกับบัตร ATM
- ◆ ผู้ถือบัตรสามารถใช้ชำระราคาสินค้าหรือบริการตามร้านค้า โดยธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของเจ้าของบัตรเดบิต ไปสู่บัญชีร้านค้าในทันที

3. บัตรเครดิต (Credit Card)

- ♦ เป็นบัตรที่ออกโดยธนาคารหรือบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต
- ♦ ใช้ชำระค่าสินค้าและบริการแทนเงินสดโดยไม่เกินวงเงินที่ผู้ออกบัตรกำหนดไว้
- ♦ ใช้ได้ทั้งที่เคาน์เตอร์ร้านค้า หรือร้านค้าบนอินเทอร์เน็ต
- ♦ ผู้ออกบัตรจะจ่ายเงินให้กับร้านค้าไปก่อน และจะเรียกเก็บเงินจากผู้ที่ถือบัตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด (pay later)

3.1 กระบวนการชำระด้วยบัตรเครดิต

3.2 วิธีเปิดให้บริการรับชำระด้วยบัตรเครดิต

♦ สำหรับร้านค้า

- ร้านค้าสมัครเป็นสมาชิกธนาคารใดธนาคารหนึ่ง
- ธนาคารจะให้ Merchant Internet Account
 - Merchant Account คือบัญชีร้านค้า ที่สามารถตัดเงินผ่านระบบของธนาคารได้
- ร้านค้านำ Merchant Internet Account มาเซตกับระบบ ระบบตะกร้า (Shopping Cart) และระบบรักษาความปลอดภัย

3.2 วิธีเปิดให้บริการรับชำระด้วยบัตรเครดิต

◆ สำหรับร้านค้า

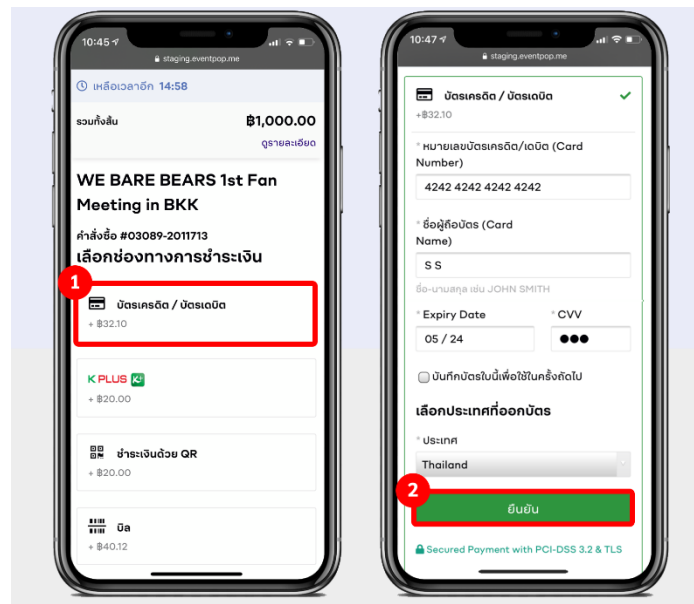
■ คุณสมบัติการสมัครใช้บริการกับธนาคาร

- จดทะเบียนนิติบุคคลมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีและต้องมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท
- ผู้บริหารหลักจะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน
- ได้จดทะเบียนผู้ชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ต้องมีเงินฝากค้ำประกันอยู่กับธนาคาร
- ประกอบการค้าขายสินค้าและบริการที่ไม่ผิดกฎหมาย

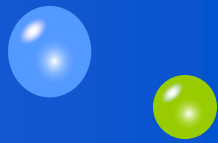
3.2 วิธีเปิดให้บริการรับชำระด้วยบัตรเครดิต

◆ สำหรับลูกค้า

- เปิดบริการชำระเงินออนไลน์กับธนาคารเจ้าของบัตร
- หลังจากเปิดบริการชำระเงินออนไลน์เรียบร้อยแล้ว สามารถซื้อสินค้า/บริการ และชำระเงินผ่านบัตรเครดิตได้ทันที

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

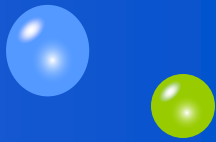
- ♦ บัตรที่มีมูลค่าเงินที่บันทึกอยู่ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ♦ ผู้ใช้บริการจะต้องเติมเงินก่อน (pay before) จึงจะสามารถนำไปซื้อสินค้าและบริการตามร้านค้าที่ผู้ออก e-Money กำหนด
- ♦ อาจจะอยู่ในรูปของบัตรหรือบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

✎ การใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอินเทอร์เน็ต

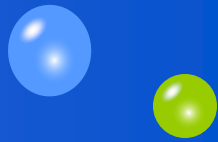

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

- ◆ เงินอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในรูปของ
 - 1) บัตรพลาสติก เรียกว่า “บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์” (หรือเรียกว่า บัตรเงินสด Cash Card หรือ บัตรเงินดิจิทัล Digital Money Card)
 - 2) Mobile Money คือ กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ในโทรศัพท์มือถือที่เป็นที่รู้จักในนาม M-wallet หรือ E-Wallet

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

- ◆ การเติมเงินผ่านช่องทางต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการแต่ละราย เช่น
 - เติมเงินกับร้านค้าที่มีสัญลักษณ์เติมเงิน
 - ผ่านตู้ **ATM**
 - ผ่านเว็บไซต์ของผู้ให้บริการ
 - ผ่านระบบเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ
 - ผ่านบัญชีธนาคารหรือบัตรเครดิตของผู้ใช้บริการที่ได้ผูกบัญชีไว้

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

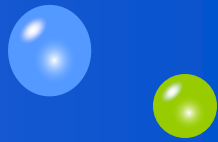

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์

- ◆ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้มีผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่
 - บริษัทไทยสมาร์ตการ์ด จำกัด
 - บริษัทเพย์เมนต์ โซลูชั่น จำกัด
 - บริษัทแอดวานซ์ เอ็มเพรี จำกัด
 - บริษัทเพย์สบาย จำกัด
 - บริษัทแอดวานซ์ เมจิก การ์ด จำกัด
 - บริษัททรูมันนี่ จำกัด

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

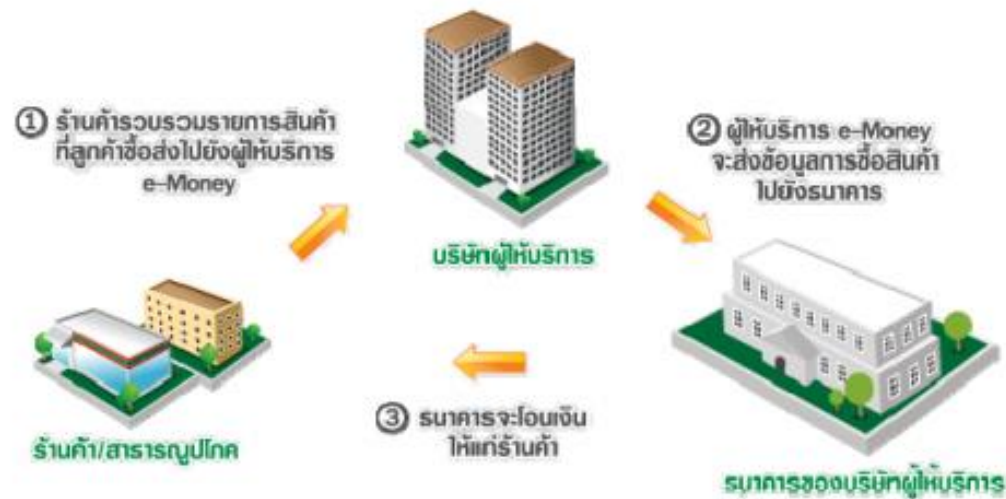

- ♦ ตัวอย่างเงินอิเล็กทรอนิกส์ เช่น
 - บัตรโดยสารรถไฟฟ้า
 - บัตรซื้ออาหารในศูนย์อาหาร
 - บัตรเติมเงินโทรศัพท์มือถือ
 - บัตรเติมเงินซื้อชั่วโมงอินเทอร์เน็ต
 - บัตรชมภาพยนตร์
 - กระเป๋าเงินบนโทรศัพท์มือถือ
 - บัญชีเงินสดบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับการช้อปปิ้งออนไลน์

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์

♦ ร้านค้าได้เงินอย่างไร

- ณ สิ้นวัน ร้านค้าจะรวบรวมรายการที่ลูกค้าซื้อสินค้าหรือบริการส่งไปที่ระบบของผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์
- ผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ส่งข้อมูลคำสั่งซื้อสินค้าและบริการไปยังธนาคารของผู้ให้บริการ
- ธนาคารของผู้ให้บริการจะโอนเงินค่าสินค้าและบริการให้แก่ร้านค้า

5. Web Payment

- ♦ การชำระเงินระหว่างบุคคลผ่านเว็บไซต์ที่เป็นผู้ให้บริการทางการเงิน
- ♦ เช่น Paypal.com, Paysbuy.com

5.1 Paypal

- ♦ Paypal Inc. เป็นบริษัทออนไลน์ที่ให้บริการระบบโอนและชำระเงินผ่านระบบ Internet ระหว่างผู้บริโภคกับผู้บริโภค (C-to-C Payment) ที่ใหญ่ที่สุดในโลก

5.1 Paypal

- ♦ บริการที่ลูกค้านิยมใช้บริการ
 - การโอนเงินระหว่างบุคคลกับบุคคล
 - การชำระเงินค่าสินค้าในตลาด
 - ประมูลต่างๆ โดยเฉพาะตลาดประมูลระหว่างบุคคลกับบุคคลของ Ebay

Paypal

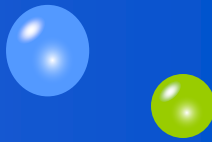

5.1 Paypal

♦ ประโยชน์ของการมีบัญชี Paypal

- สามารถซื้อสินค้าจากเว็บออนไลน์ได้ทั่วโลก เช่น Ebay, และอื่นๆ ที่มีสัญลักษณ์ PayPal
- สามารถชำระเงินโดยใช้บัตรเครดิต บัตรเดบิตจากธนาคารในไทย
- กรณีเกิดข้อพิพาทในการซื้อขาย เช่น ผู้ขายส่งสินค้ามาล่าช้ากว่าที่ตกลงกันไว้, ผู้ขายส่งสินค้ามาผิด ผู้ซื้อสามารถแจ้ง Paypal เพื่อขอเงินคืนได้
- ซื้อสินค้าออนไลน์ โดยไม่ต้องเปิดเผยหมายเลขบัตรเครดิต หรือข้อมูลทางการเงิน เพียงใช้บัญชี PayPal คือ อีเมล
- ทุกการใช้จ่ายผ่าน Paypal จะต้องเสียค่าธรรมเนียมให้กับ Paypal ซึ่งส่วนมากผู้ขายจะเป็นฝ่ายที่เสียค่าธรรมเนียม

1. ระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์คืออะไร
2. ข้อดี-ข้อเสียของ e-Payment
3. PromptPay (PromptPay) คืออะไร, จะใช้งานได้อย่างไร และข้อดี-ข้อเสียมีอะไร
4. E-Wallet คืออะไร ยกตัวอย่างผู้ให้บริการในประเทศไทยมา 3 ตัวอย่าง พร้อมอธิบายการให้บริการของผู้ให้บริการ